

ОБРАЗОВАНИЕ В ОБЛАСТ СМОЛЯН ПРЕЗ 2016/2017 УЧЕБНА ГОДИНА

Предучилищно образование

През 2016 г. броят на самостоятелните детски градини в област Смолян е 50, като 19 от тях са в градовете на областта, а 31 - в селата. Броят на децата настанени в тях е 3 113, което е с 212 деца или със 6.4% по-малко от броя им през предходната учебна година, като от общия брой деца 1 526 са момичета и 1 587 - момчета. Детските групи са 159, от които 155 са целодневни и 4 - полудневни. Полудневните групи са в детски градини в селата, като в тях са настанени 23 деца.

Фиг.1. Децата в детските градини в област Смолян по години

Средният брой деца в една детска градина е 62, като в градовете той е значително по-голям - 112, а в селата - 32. За страната този показател е 118 - 157 в градовете и 59 в селата. Средният брой деца формиращи една група е 20, съответно - 22 в градовете и 16 в селата.

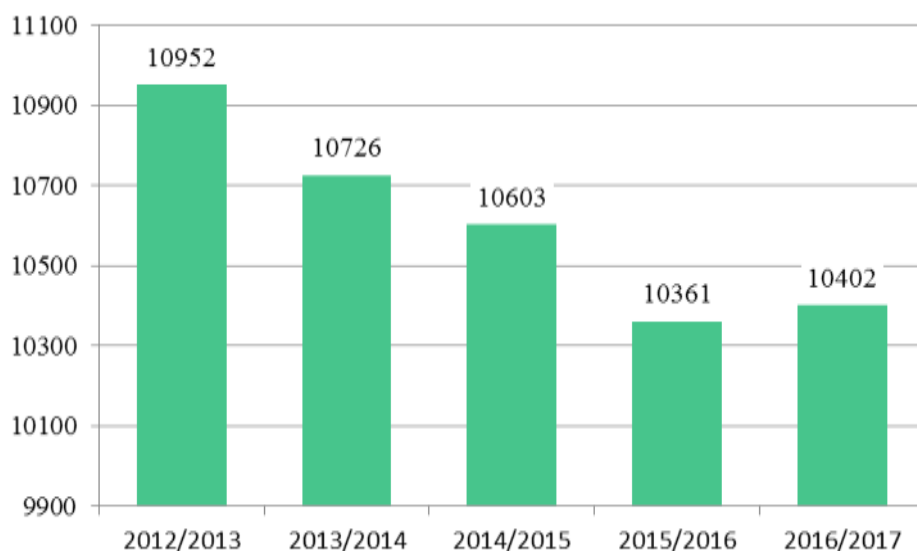
Броят на местата в детските градини в област Смолян е 4 025, като на 100 деца се падат 129 места. За страната като цяло на 100 деца се падат 106 места.

Педагогическият персонал зает в детските градини е 339 души, от които 320 са детски учители. Общият брой на педагогическия персонал през учебната 2016/2017 година намалява с 11 души (3.1%) в сравнение с предходната учебна година.

Общо и професионално образование и обучение

През учебната 2016/2017 година броят на учениците във всички видове училища в област Смолян е 10 402. В сравнение с предходната учебна година броят им нараства с 41 или с 0.4%. Учащите в общообразователните училища нарастват със 62 или с 0.7%, а в професионалните гимназии и училища по изкуствата намаляват с 21 или с 1.5%.

Фиг.2. Ученици в общообразователните и професионалните училища в област Смолян по години

През настоящата учебна година броят на паралелките в учебните заведения в областта е 532 или с 3.3% по-малко от предходната година.

Учителите в общообразователните и професионалните училища (вкл. директорите и помощник-директорите с преподавателска заетост) са 1198 или 15.1% повече в сравнение с предходната година. В учителската професия преобладават жените, които съставляват 79.5% (952) от общия брой на учителите.

Общото и професионално образование и обучение през учебната 2016/2017 година се осъществява в 62 самостоятелни училища, от които 52 са общообразователни и 10 - професионални гимназии и училища.

В сравнение с предходната учебна година броят на общообразователните и професионалните училища намалява с 4 или с 6.1%.

През 2016 г. основно образование са завършили 787 ученици, от които в общообразователните училища - 734 ученици. Средно образование са завършили 717 ученици - 458 в общообразователните училища и 259 в професионалните гимназии и училища.

През учебната 2015/2016 година от основното образование в общообразователните училища по различни причини са напуснали 52 ученика. Най-много са учениците напуснали поради заминаване в чужбина – 31 или 59.6% от общия брой на напусналите.

Висше образование

През учебната 2016/2017 година в област Смолян в различните образователно-квалификационни степени („професионален бакалавър”, „бакалавър” и „магистър”) са записани 1 584 студенти, от които 718 са жени. Броят на записаните в различните степени на висшето образование през учебната 2016/2017 година намалява с 10.2% в сравнение с предходната учебна година.

За придобиване на образователно-квалификационна степен „професионален бакалавър” се обучават общо 204 души. Обучаващите се по специалности в тясна област на образованието „Технически науки и технически професии” са 141 (69.1%), а 63 (30.9%) са в област „Информатика”.

За придобиване на образователно-квалификационна степен „бакалавър” се обучават 1 178 души. В структурата им по области на образованието най-висок относителен дял заемат обучаващите се по специалности в област „Сигурност и безопасност” - 37.4% (440 души) и „Стопански науки и администрация” - 18.8% (222), следвани от „Подготовка на учители и науки за образованието” - 18.7% (220) и „Спорт, туризъм и хотелиерство” - 12.1% (142).

За придобиване на образователно-квалификационна степен „магистър” след завършена степен „бакалавър” се обучават 202 студенти, от които най-много са в област на образованието „Стопански науки и администрация” - 103 и в „Науки за обществото и човешкото поведение” - 72.

През учебната 2016/2017 година преподавателите във висшите училища са 199, от които 35 (17.6%) са на основна работа. За сравнение, през учебната 2015/2016 година преподавателите са били 184, а от тях на основна работа са били 37 (20.1%). В област Смолян преподават 44 професори, 82 доценти и 66 асистенти.

За учебната 2016/2017 година в образователно-квалификационна степен „професионален бакалавър” са приети 56 нови студенти, а в образователно-квалификационна степен „бакалавър” – 220. Новоприетите в магистърски програми след завършена степен „бакалавър” са 93 души.

През 2016 г. в област Смолян образователно-квалификационна степен „професионален бакалавър” са придобили 37 души, от които 27 в област „Технически науки и технически професии” и 10 в област „Информатика”.

Степен „бакалавър” са придобили 323 студенти. Сред завършилите бакалаври най-голям е броят на дипломираните в областите „Стопански науки и администрация” – 102 (31.6%), „Подготовка на учители и науки за образованието” – 71 (22.0%), „Сигурност и безопасност” – 66 (20.4%), и „Спорт, туризъм и хотелиерство” – 36 (11.1%).

Степен „магистър” след завършена степен „бакалавър” са придобили 56 души, от които 40 са в област „Стопански науки и администрация”.

Методологични бележки

Статистиката на образованието е изградена на базата на Регламент № 452 от 2008 г. на Европейския парламент и на Съвета относно изготвянето и развитието на статистиката на образованието и ученето през целия живот, действащата нормативна уредба на България в областта на образованието, Международната стандартна класификация на образованието (МСКО) - ревизия 2011 г. (ISCED 2011), и съпътстващите я методически ръководства.

МСКО е създадена да служи като рамка за класифициране на образователни дейности в определени програми и свързаните с тях квалификации в международно признати категории. Основните понятия и определения на ISCED са планирани да бъдат международно валидни и съпоставими в пълния обхват на образователните системи. Класификацията се основава върху три компонента: международно одобрени понятия и определения, класификационни системи и картографиране на образователни програми и свързаните с тях квалификации в страните по света. МСКО 2011 беше приета на 36-ата сесия на Генералната конференция на ЮНЕСКО, като за начало на задължителното оповестяване на статистически данни по ревизираната класификация е определена настоящата година.

Националният статистически институт провежда ежегодни изчерпателни изследвания, характеризиращи дейността на образователните институции.

Образователни институции са тези, които директно провеждат обучение по образователни програми с учаци в организирани класове (групи) на място или чрез дистанционна форма на обучение. Провежданите в тях програми водят до придобиване на степен на образование и/или степен на професионална квалификация.

Неформалното образование и самостоятелното обучение не попадат в обхвата на образователната система според използваните дефиниции на МСКО 2011.

Чрез своите изследвания НСИ се стреми да установи броя на учащите в системата на образованието към определена дата на наблюдение. На тази основа се изчислява международно възприетият показател „степен на участие на населението в образователната система“ като относителен дял на записаните ученици от определена възрастова група към броя на постоянното население на страната от същата възрастова група.

Повече информация и данни за статистиката на образованието могат да бъдат намерени на сайта на НСИ (<http://www.nsi.bg>), раздел „Образование и учене през целия живот“.